

Lõuna - Mulgimaa

Nr 4 (169)
Aprill 2009
Hind 4 krooni

● Abja Gümnaasiumi head lapsed pidulikul vastuvõtul vallamajas.

MEELIS SÕERDI foto

TUBLID ÕPILASED PÄLVISID VALLALT TUNNUSTUST

Abja vallas on saanud tavaks, et vallavanema vastuvõtul antakse "Hea lapse preemia" neile Abja Gümnaasiumi õpilastele, keda koolikaaslased on käitumise, õpitulemuste ja klassivälise tegevuse poolest endi seast esile tõstnud.

Nagu ikka, valisid õpilased tänavugi preemiasaajateks igast klassist ühe tüdruku-neiu ja ühe poisi-noormehe. Väljavalituteks olid seekord (alates noorematest): Saara Kiivit ja Kuldar Kask (I), Raili Naruson ja Daigo Gering (II), Merike Voss ja Martin Raidlepp (III), Laura Tukk ja Rasmus Metste (IV), Gerit Põllumäe ja Jander Heil (V), Mari Kask ja Oliver Talts (VI), Mare Maalmeister ja Rauno Alp (VII), Evelin Aasna ja Oscar Rahu (VIII A), Birgit Tiit ja Tauri Alp (VIII B), Alina Mihhailova ja Tiit Aasna (IX A), Anna-Liisa Purtsak ja Kristjan Anijärv (IX B), Ida Rahu

ja Tõnis Liiber (X), Moonika Riet ja Rando Laisaar (XI) ning Kertu Kask ja Taavi Toomla (XII klass).

Pidulikul vastuvõtul 9. aprillil vallamaja saalis kompekti- ja puuviljavaagnatega kaetud laudade tagant järe-mööda tõustes võtsid õpilased Abja vallavanemalt Peeter Rahnelilt vastu väikese mulgimaise sümbolika meene ja said allkirja vastu valla noorsootõtajalt Maie Bratkalt kätte ümbriku sajakroonise preemiasummaga.

Vallavanem tänas lapsi, et nad on olnud tublid ja teiste eeskujuks. Sarnast ellusuhtumist soovis ta premeeritutele ka tulevikuks, kutsudes neid ikka, kui endal nõu või jõudu mõnikord napib, abi saamiseks pöörduma valla noorsootõtaja ja teiste vallaametnike poole.

Meelis Sõerd

SÕBRAD TAANIST ULATASID ABJALASTELE ABIKÄE

Abja hooldushaigla sai 23. märtsil järjekordse saatetise väärtuslike haiglavoodeid ja muud vajalikku varustust, mille oli annetuseks saanud EKNK Abja-Paluoja koguduse sõpruskogudus Taanist.

"Tänane abisaadetis oli eriline selle poolest, et Abja haigla oli üheksa uut kallihinnalist hüdraulilist voodit," ütles taanlaste abi vahendanud EKNK Abja-Paluoja koguduse pastor Guldar Järve.

"Abi, mida vald taanlastelt on saanud, on hindamatu," lausub koos palgatud abilistega ise Abjas voodeid, ratastoole, madratseid jne rekka-autolt maha laadinud Guldar Järve. "Varsti on kõik haigla palatid taanlastelt saadud puldist reguleeritavaid ja liigutatavaid hüdraulilisi voodeid täis, pea igal hooldataval on vist juba selline," muheles ta. Seekord saadud hüdraulilised voodid olid erinevalt varasemaist aga täiesti uued.

Järve meenutas, et varasemal aastail on taanlased ise kahe grupina käinud Abjas ja tutvunud siinse haigla vajadustega. Et ratastoole haiglal rohkem tarvis pole, jagati koormas olnud ratastoolid ja käimistoolid otse inimestele, keda teati neid vajavat.

Hulk muud taanlaste annetatud varustust läheb müügie kogudusele kuuluvasse "Vikerkaar" poodi. Müügist saadud tulu aitab katta annetuseks saadud abisaadetise transpordikuluseid. Viimaste katmist toetas mõistetavalt ka Abja Vallavalitsus 5000 krooniga.

Välismaiste sõpruskoguduste toel on EKNK Abja-Paluoja kogudus aastate jooksul toetanud Mulgimaa omavalitsusi ja elanikke heategevuslike annetuste ja kingituste näol väga palju. Erandiks polnud Guldar Järve sõnul ka läinud jõulud, mil Abja-Paluoja eakate päevakeskusele kingiti kakskümmend uut tooli. Tehti ka 14 000 krooni eest abipakke, 750-kroonise abipaki said kokku kakskümmend kaks peret Halliste ja Abja vallast.

Meelis Sõerd

● EKNK Abja-Paluoja koguduse sõbrad Taanist saatsid abjalastele heategevusliku abisaadetisena hinnalisi haiglavoodeid, ratastoole ja palju muud vajalikku.

MEELIS SÕERDI foto

Käsitöömeistrid esitlesid Halliste kindakirju

Õisu käsitööringi liikmed esitlesid märtsikuus oma igapäevaelusel kokusaamisel käsitöötoas hulka Halliste kirjas kootud kindaid.

Käsitöötoa lauale ilmusid järjekorras kümned klassikalises Halliste põhivärvides ja kirjades kootud kindapaarid, mille kirju ja ajaloolist tausta tutvustasid nende autorid, käsitööringi liikmed Mari Lees, Maret Saar, Silvi Saar, Maie Kõverjalg, Lehte Hunt, Milvi Tasumäe ja salasõrmikuid teinud käsitööringi juhendaja Aino Viidik.

Heleda nägusa puukirstu kinnaste hoidmiseks, mida kaunistab põletatud rahvuslik muster, oli valmistatud kohalik kuldsete kätega meistrimees Edgar Puidet. Tema tehtud olid ka jämedad puupulgad, mille otsa kindad esitluseks lauale nukkudena püsti seati. Puidetel oli kaasas ka suur hulk omatehtud kauneid puidust suveniire.

Kindaesitlusele olid palutud Halliste vallavanem Andres Rõigas ja mõisaajalo huviline ning kohaliku rahvakultuuri talletaja ja populariseerijana hinnatud Õisu sepikoja omanik Urmas Tuuleveski.

Tegijate sõnusti on Halliste kindaid Mulgimaa muustritest kootud kõige rohkem. Lisaks suurtele geomeetrilistele joontele on neile omased tagasihoidlikud klassikalised põhivärvide: must, valge, tumesinine ja lambapruun. Ajal, mil Halliste ja Karksi veel ühte kuulusid, kooti piirkonnas peenes lõngas kõige kaunimaid kindakirju nagu näiteks Karksi "Kuldsõlg" ja Halliste "Rattakiri".

Meelis Sõerd

● Omakootud Halliste mustriga kindapaare tutvustab Õisu käsitööringi juhendaja Aino Viidik (vasakul).

MEELIS SÕERDI foto

Tuleb kevade, äratab südame

9. märtsil olid luulehuvilised taas Abja Gümnaasiumi saalis. Seekordne luuleõhtu oli pühendatud kevadele ja armastusele.

Selle õppeaasta teisel luuleõhtul lugesid gümnaasiumiõpilased omavalitud luulet, autoriteks Liiv, Suits, Sütiste, Under, Vaarandi, Runnel, Luik, Niit, Kross, Kaplinski, Kareva, P.-E. Rummo jt. Omaloomingut esitasid viienda klassi neid Laura Kesti ja Carmen Raal.

Õpetajad Siiri Meidla, Karin Hunt, õppealajuhataja Sirje Renter ja allakirjutanu meenutasid, kuidas nad leidsid tee luule juurde ja näitasid oma kooliaegseid luulevihikuid.

Muusikalise vaheldusena esitas Stefi Suvi Jaan Krossi sõnadele tehtud laulu "Imeline aas". Triinu Menningult ja Terje Jaaksonilt kõlasid laulud "Ilus lilleke" ja "Kodukeel". Lõpetuseks laulis taas kooli direktor Jüri Ojamaa, esitades Jaan Tätte ballaadi.

Suured kollased lilleõied, tee ja maiustused tegid olemise hubaseks ja luuleõhtu nauditavaks.

Silvia Mälksoo

Huvitavad ja sisukad kuud

Kevadkuu ja jürikuu algus on Halliste Kooli õpilaste olnud huvitavad ja sisukad.

5.–8. klassi õpilased käisid 27. märtsil Eesti Rahva Muuseumis. Viljandis toimunud põhikoolide liiklusviktoriaalil saavutas kooli võistkond III koha. 3. klassi õpilased osalesid tubliult Tarvastus õpioskuste olümpiaadil.

Kontserdisarjas "Hea klaver" esinesid 31. märtsil koolis pianist Diana Liiv ja flöötist Oksana Sinkova kavaga "Linnulauludes...", mis sisaldas muusikat Prantsuse XX sajandi autoritelt.

Naljapäeval 1. aprillil tulid nii õpilased kui õpetajad kooli naljakates riietes. Valiti välja kõige naljakam poiss ja tüdruk. 5.–9. klassini peeti anekdootide lugemise võistlus, mille võitsid 7. klassi poisid Gert Lees ja Holger Kallaste.

Tutvumaks lähemalt edasiõppimisvõimalustega, sõitsid 8. ja 9. klassi õpilased Viljandisse haridusmessile. 4. ja 5. klassi õpilased aga käisid maakondliku keskkonnahariduse programmi raames Olustveres, kus toimus loodusseaduste esmatuvustus interaktiivsete eksperimentide kaudu.

6. aprillil oli koolis teatrietendus "Jutt on kooruke, õpetus ivake", kus esinesid Ervin Lillepea, Margus Abel ja Raimo Aas. Etendus rääkis headusest, sõprusest ja teise inimese märkamisest.

Milvi Kull

● Halliste Põhikooli õpilaste folkloorirühm *Karikakar* koos juhendaja Milvi Kulliga (taga vasakul). ERAKOGU foto

“Karikakar” esines “Väikestel virretel”

Laste folklooripäeval “Väikesed virred” 1. aprillil Karksi valla kultuurikeskuses osales ka Halliste Põhikooli folkloorirühm “Karikakar”.

Päev algas rühmade esinemisega. Järgnesid töötoad, kus lapsed tegid kaunistusi, valmistasid jauramit, punusid lõngast paelu, meisterdasid pähhlikoorest laevukeid ja valmistasid murumuna. Töötubades olid abiks Viljandi Kultuuriakadeemia õpilased ja August Kitzbergi nimelise Gümnaasiumi XII klassi õpilased.

Õpetaja Ele Kuhi oli valmistanud oma õpilastega sokist kepphobused, millega kõik soovijad said sõita. Kõigile juhendajatele jagati kepphobuse tegemise õpetus.

Sel ajal, kui lapsed meisterdasid, kutsuti kokku rühmade juhendajad. Kauaaegne tantsuõpetaja Lille-Astra Arraste tutvustas neile Karksi-Nuia tanturühmade ajalugu, mis on väga oluline iga rühma tegevuse kirjapanemisel. On vajalik teada rühma esinemisi, tegevust ja liikmeid. Tutvustati kirjandust, mis on kasulik rühmade folkloorikavade koostamisel, sest 2010. aastal toimub folkloorifestival Baltica ja juba jaanuaris 2010 algavad ülevaatused.

“Väikestel virretel” osalesid veel Holstre kooli rühm “Ilolatse” Helve Hrabrova juhendamisel, Viljandi Huvikeskuse “Sammuke” Maie Tamme-mäe juhendamisel, August Kitzbergi nimelise Gümnaasiumi õpilased Ilse Iisraeli ja Ele Kuhi juhendamisel ning Karksi lasteaia lapsed. Päeva korraldas tantsuõpetaja Anneli Arraste, kes pakkus ka tänuväärt abi nii kirjanduse kui vajalike erialaste materjalide leidmisel.

Milvi Kull,
“Karikakra” juhendaja

Matkajad otsisid kevademärke

Noored matkasõbrad Abjas tähistasid kevade saabumist retkega virgusse loodusesse ja sellele järgnenud muljetevahetamisega teetassi taga.

Mitmel pool Eestis, eriti suuremates linnades, on traditsiooniks tähistada kevade algust meeolukalt väljas vabas looduses. Neist eeskuju võttes korraldasid Tuuli Jõesaar ja Riita Beloušenko MTÜ Ojapera Külaseltsist 19. märtsi pärastlõunal kevade alguse tähistamiseks matka piki Abja endist raudteetamm Halliste poole.

Matkalistena käis koos nendega looduses kevademärke vaatlemas salk kohalikke koolipoisse. Uuritigi puude oksapungi, vaadeldi linde jne. Kuna lund jätkus, võisteldi enne tagasipöördumist talve viimaste lumememmede tegemises. Samblamatuste ja okstega ehitatud memmed said ka vahvad nimed.

Pärast matka kosutati end Abja päevakeskuses piparmünditeega, vahetati matkamuljeid ja räägiti huvi pakkunud teemadel, sealhulgas edasistest ettevõtmistest.

Tuuli Jõesaare sõnul korraldab Ojapera Külaselts juba 9. mail Paudil perepäeva, mille kavas on metsaistutamine ja lindude pesakastide valmistamine. Mõttes on ka asutada noor loodusehuviliste ring, kuhu oodatakse kõiki huvilisi, et alustada kevadel linnulaulu hommikutega, käia kalavetel, uurida, mida leidub maapinnas, õppida herbaariumitegemist jne.

Meelis Sõerd

HALLISTE VALLA EELARVE ON 18,3 MILJONIT KROONI

Halliste Vallavolikogu võitis valla 2009. aasta eelarve vastu tasakaalus tulude ja kuludega summas 18,3 miljonit krooni.

Võrreldes 2008. aasta 22,5 miljoni kroonise eelarvega on tänavune Halliste valla eelarve 19 protsenti väiksem. Eelmise aasta eelarves moodustas märgatava osa ka projektiraha. Halliste vallavanem Andres Rõigas ei välista võimalust, et ka tänavu aasta lõpuks eelarve tänu projektidele suureneb.

Valla suurimaks investeeringuks on mullu 1. septembril nurgakivi saanud ja tänavu 6. juunil avatav Halliste Põhikooli võimla, mille ehitamine läheb maksma kokku 12,4 miljonit krooni. Rõigase sõnul võttis vald võimla ehituse projekti omafinantseeringuks käesoleval aastal 2,5 miljonit krooni laenu.

Teiseks märkimisväärseks ettevõtmiseks on vallal tänavu koos teedevalitsusega Halliste kooli ja aleviku

vahelise kergliiklustee projekteerimine. “See on väike investeering, aga tänavuses kontekstis siiski märgatav,” tõdes vallavanem.

Rõigase kinnitustel püüab vald ka tänavu kaasfinantseerida kõiki projekte, mida vald, allasutused või vallas toimivad mittetulundusühingud teevad, kui need, kooskõlas arengukavaga, vähegi aitavad valda edendada.

Säästumeetmetena on vallavolikogu tänavu vähendanud nii oma liikmete kui esimehe hüvitisi poole võrra. Kui riigi tulupool ei täitu, tuleb vallavanema hinnangul omavalitsuste osas veel kärpeid teha, mistõttu pole tulevikus välistatud ka Halliste vallaametnike palkade kärpimine. Ühtki valla koosseisulist töötajat pole aga vabastatud ning Rõigas avaldas lootust, et niigi miinimumkoosseisudega töötavates allasutustes pole seda ka vaja teha.

Meelis Sõerd

OMAVALITSUSKROONIKAT

ABJA VALLAVOLIKOGU

- (19. III) otsustas suunata aasta alguse kogu rahaliste vahendite vaba jäägi summas 734 500 krooni 2009. aasta eelarve kulude katteks;
- otsustas vabastada volikogu alalise haridus-, kultuuri- ja spordikomisjoni esimehe kohalt Taevõ Viitase viimase soovil ning valida komisjoni uueks esimeheks **Piret Ergi**;
- otsustas vabastada volikogu alalise eelarve- ja majanduskomisjoni esimehe kohalt Marek Rahu viimase soovil ning valida komisjoni uueks esimeheks **Aili Kangro**;
- otsustas määrata volikogu esindajaks Abja Gümnaasiumi hoolekogu volikogu esimehe **Villu Võsa**, vabastades esindaja Taevõ Viitase viimase soovil;
- otsustas vabastada Abja Vallavalitsuse liikme kohustest Tarmo Põlumäe ja Kalev Otsa ning kinnitada vallavalitsuse uuteks liikmeteks **Liia Igga** ja **Enno Liiberi**;
- otsustas lubada Abja Vallavalitsusel võtta laenu 7 092 000 krooni, sealhulgas Abja Gümnaasiumi uue õppekorpuse ehitustöödeks 6 882 000 krooni ja Abja noortetuba renoveerimiseks 270 000 krooni, tühistades ühtlasi volikogu otsuse nr 255 5. veebruarist 2009 “Loa andmine laenu võtmiseks”;
- otsustas, et Abja vald osaleb projektis “Multifunktsionaalne spordiväljak igasse Viljandimaa omavalitsusse”, tagades projekti omafinantseeringu summas kuni 100 000 krooni. Spordiväljak otsustati rajada Abja-Paluoja linna aadressil Abja tee 15 Abja Gümnaasiumi krundile.

ABJA VALLAVALITSUS

- (9. III) kinnitas 2009. eelarveaastaks ühe õpilaskoha kulu igakuiseks arvestuslikuks maksumuseks Abja Gümnaasiumis 1970 krooni ja Abja Muusikakoolis 2777 krooni ning ühe lapse kulu igakuiseks arvestuslikuks maksumuseks Abja ja Kamara lasteaias 3840 krooni;
- väljastas ehitusloa Ellen Saronile üksikelamu püstitamiseks aadressil Abja-Paluoja linn, Põhja tn 1;
- väljastas kasutusloa Reet Pajule üksikelamu kasutamiseks Penuja külas Metsamõisa talus;
- (23. III) väljastas ehitusloa Abja Vallavalitsusele Abja Gümnaasiumi uue õppekorpuse vee-, kanalisatsiooni- ja kütetorustiku ning elektriliitumiseühenduse ehituseks Abja-Paluoja linnas aadressil Abja tee 15;
- maksis toimetulekutoetust märtsikuu eest 7 taotlejale kokku 8194 krooni;
- maksis toetust märtsikuu eest lastele ja peredele (5 taotlejat) kokku 6022 krooni ning raske ja sügava puudega inimestele (7 taotlejat) kokku 2497 krooni;
- tegi muudatusi SA Abja Haigla nõukogu koosseisus, kutsudes tagasi nõukogu liikme Kalev Otsa ja määrates nõukogu uueks liikmeks **Piret Ergi**;
- tegi muudatusi OÜ Abja Elamu juhatuses koosseisus, kutsudes tagasi juhatus liikme Marek Rahu ja määrates uueks liikmeks **Richard**

Liivaku;

- eraldas eelarvevahenditest raha avalduste alusel järgmiselt: EKNK Abja-Paluoja kogudusele SA Abja Haigla annetatava seitsme voodi transporditeenuste kulude katmiseks 5000 krooni; LRK Liiklusklubile Abja gümnaasiumiõpilaste liiklusohutus-alase koolituse kaasfinantseerimiseks 906.40 krooni.

HALLISTE VALLAVOLIKOGU

- (27. III) tutvus ringkäigul Halliste Põhikooli võimla ehituse käiguga ja kuulas ära vallavanem Andres Rõigase asjakohase info;
- tegi muudatusi valla arengukavasse aastateks 2008–2018;
- otsustas jätkata osalemist hajasustuse veeprogrammis 2009. aastal;
- kinnitas pärast kolmandat lugemist Halliste valla 2009. aasta eelarve tasakaalus tulude ja kulude poolega summas 21 356 757 krooni.

HALLISTE VALLAVALITSUS

- (12. III) kinnitas märtsikuu hooldajatoetuse saajate nimekirja summas 4400 krooni;
- väljastas kirjaliku nõusoleku OÜ Elductum Pärna Rändkaubabussile Halliste valla territooriumil asuvate müügipunktide teenindamiseks;
- väljastas kirjaliku nõusoleku Priit Taklajale Päidre külas Rool 22 väikeehitise püstitamiseks;
- väljastas ehitusloa Eevi Hulkole Halliste alevikus Viljandi mnt 18 asuva üksikelamu rekonstrueerimiseks;
- andis ehitise kasutusloa OÜ Milligrupp viljahoidla-tootmisliinile Üle-mõisa külas;
- kattis valla eelarve spordisummadest Margit ja Merilin Parmu osalemiskulud Eesti noorte sumomeistrivõistlustel kokku 500 krooni ulatuses;
- eraldas valla eelarve reservfondist 10 000 krooni Halliste Põhikoolile Soome Ohkola sõpruskooli võõrustamiseks;
- (9. IV) kinnitas märtsikuu toimetulekutoetuse saajate nimekirja (17 taotlejat) summas 31 561 krooni ja täiskasvanud hooldajatoetuse saajate nimekirja summas 4000 krooni;
- kinnitas märtsi- ja aprillikuu puudega lapse hooldajatoetuse saajate nimekirja – mõlemal puhul summas 3540 krooni.

MÕISAKÜLA LINNAVOLIKOGU

- (13. III) määras Mõisaküla linna 2008. majandusaasta aruande auditeerijaks Indrek Kruhbergi FIE Indrek Kruhbergi Audiitorteenustest;
- otsustas esitada kohalike avalike teenuste arendamise meetme investeeringute koostamiseks projekti “Endise universaalkauplus-söökla rekonstrueerimine multifunktsionaalseks Mõisaküla linna kultuurikeskuseks”, garanteerides projektile omafinantseeringu vähemalt 15 protsendi ulatuses projekti abikõlblikest kuludest;
- tegi muudatusi Mõisaküla Kooli pedagoogide töötasutamise alustes;
- võttis vastu Mõisaküla linna eel-

arve kogumahuga 14 009 310 krooni, kinnitades eelarves reservfondi suuruseks 166 147 krooni ning 2008. aasta rahaliste vahendite lõppjäägi summas 192 657 krooni, mis suunatakse 2009. aasta eelarve kulude katteks.

MÕISAKÜLA LINNAVALLITSUS

- (24. III) kehtestas alates 1. juulist 2009 Mõisaküla linna ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni veevõlja Mõisaküla Linnahoolduse poolt osutatava veevarustuse ja reovee ärajuhtimise teenuse hinnaks tarbijatele 18 krooni/ m³, millest veevarustus on 11 krooni/ m³ ja reovee ärajuhtimine on 7 krooni/ m³;
- piiras ajutiselt alates 25. märtsist kuni tänavate täieliku taanemiseni üle 8 tonnise registrimassiga sõidukite ja autorongide liiklemise Mõisaküla linnas Karjamaa, Kiikre, Koidu ja Soo tänaval;
- eraldas Mõisaküla linna 2009. aasta eelarvelistest vahenditest tegevustoetust 17 500 krooni Annor Group OÜ-le linnasauna majanduskulude katteks;
- kiitis heaks Mõisaküla Linnavalitsuse ja EELK Mõisaküla koguduse vahel 6. märtsil 2009 sõlmitud avaliku kasutamise lepingu, mille alusel kogudus annab Mõisaküla linnas Heki tn 3 ehitatava kiriku-kontserdisaali avaliku kasutusse;
- otsustas moodustada Mõisaküla linna territooriumil Riigikogu, kohaliku omavalitsuse volikogu ja Euroopa Parlamendi liikmete valimisteks ning rahvahääletusel hääletuse korraldamiseks ühe alalise valimisjaoskonna nr 1, mis hõlmab tervikuna Mõisaküla linna haldusterritooriumi.
- Valimisjaoskonna nr 1 hääletamisruum asub Mõisaküla Linnavalitsuse hoones J. Sihveri tn 4. Valimisjaoskonnaks, kes saavad hääletada valijad väljaspool oma elukohajärgset valimisjaoskonda ja valijad, kelle elukohta andmed on Eesti rahvastikuregistrisse kantud Mõisaküla linna täpsusega, on valimisjaoskond nr 1;
- nõustus Mõisaküla linnas asuvate Kivi tn 2a, Kivi tn 5, Valga tn 3, Valga tn 4, Roheline tn 5, Kiikre tn 23a, Kiikre tn 25, Kiikre tn 26a, Mäe tn 4, Mäe tn 4a, Mäe tn 14, Paju tn 6, Uus tn 9 ja Põllu tn 8 maauksuste jätmisega riigi omandisse vastavalt taotlusele;
- määras ja maksis välja märtsikuu toimetulekutoetused 8 taotlejale summas 9404 krooni ja täiendavat toimetulekutoetust kütetoeetusena ühele taotlejale 750 krooni;
- otsustas garanteerida Lastekaitse Liidu esitatava projekti “Üheskoos täies hoos” omafinantseeringu summas 1000 krooni;
- (9. IV) kehtestas alates 1. maist 2009 Mõisaküla lasteaeda laste vastuvõtu ja sealt väljaarvamise uue korra;
- suunas reservfondist 2400 krooni Mulgimaa Arenduskoda MTÜ liikmemaksu tasumiseks ja 850 krooni munitsipaalomandis olevate maade maamaksu kuludeks;
- maksis avaldajale toimetulekutoetuse vahenditest 750 krooni täiendavat kütetoeetust.

ABJA VALLA SÄÄSTU-EELARVE ON ÜLE 41 MILJONI

Abja Vallavolikogu 19. märtsil vastu võetud valla 2009. aasta eelarve on 41 223 106 krooni, mida on mulluse 47 miljoni krooniga võrreldes 12 protsenti vähem.

Tänavuse eelarve tulude pool sisaldab ka kulude katteks suunatud vaba jääki 734 500 krooni ja laenu 7 092 000 krooni gümnaasiumi juurdeehitise ja noortekeskuse mängude maja tarvis. Ilma nendeta oleks eelarve maht 21 protsenti väiksem kui eelmisel aastal.

Vallavalitsuse eelarve on 21,5 protsenti väiksem kui korrigeeritud eelarve eelmisel aastal. Kaotati valla arendusnõuniku koht ja tema kohustused jagati teiste vallaametnike vahel. Sotsiaalkulutustele minevaid summasid vähendati 3 protsendi võrra. Vallavalitsuse aparadi ja valla allasutuste töötajate palku ei vähendatud.

16 protsenti on kärbitud vallavolikogu eelarvet, vähendades nii majandus-, transpordi-, telefoni- kui ka kontorikulutusi. Opositsioonis olevate vallavolikogu liikmete nimel Taevõ Viitase esitatud eelnõu vähendada

ka volikogu esimehele ja alatiste komisjonide esimeestele makstavat hüvitist ning lõpetada hüvitise maksimine volikogu aseesimehele ja liikmetele lükati seitsme vastuhäälega tagasi. Otsustati, et igal volikogu liikmel on õigus soovi korral loobuda oma hüvitisest või selle osast isikliku avalduse alusel.

Valla finantsala juhataja Külli Mõttuse selgituste kohaselt saab Abja Gümnaasiumi halduskuludeks tänavu võrreldes 2008. aastaga 15 protsenti vähem raha. Gümnaasiumis on koondatud poolteist abipersonali kohta ja pärast õppeaasta lõppu kaob kaks tugipersonali kohta. Vähendatud on ka autoõpetusele mõeldud summat. 27,4 protsendi võrra vähenes võrreldes mullusega Abja Muusikakooli ja 24 protsendi võrra Abja ja Kamara raamatukogu eelarve.

Noorsoo- ja sporditöö summasid vähendati kokku 50,7 protsenti. Siiski säilivad tänu gümnaasiumi eelarvesse lisatud 260 000 kroonile paljud õpilaste huvialaringid. Kahjuks tuleb alates sügisest, kui õpilaslagaarid on tege-

vuse lõpetanud, sulgeda kütteprobleemide tõttu ajutiselt lasteaiamajas asuv Kamara noortetuba, kuni maja küttesüsteemi renoveerimiseni, mida seni on edasi lükanud rahapuudus. Töökohti vallavanem Peeter Rahneli kinnituse kohaselt sellega seoses ei likvideerita.

Alanud on eeltööd Abja Gümnaasiumi uue tööõpetusosa ja spordikompleksi väliskorpuse ehitamiseks, milleks kulub ligi 18 miljonit krooni. Praegu vanas hoones asuva Abja noortetuba kõrvale ehitatakse 3 miljonit krooni maksma minev noortekeskuse mängude maja koos muusikatoa ja nõustamiskabineti. Mõlema ehitise tarvis saadakse lisaks laenu rahale suur summa läbi projektide – 11,5 miljonit krooni gümnaasiumile ja 2,4 miljonit krooni noortekeskusele.

Kuna lepingud on veel sõlmimata, siis projektide kaudu tulevaid summasid pole eelarvesse lisatud. Koos nende summadega oleks valla tänavune eelarve vallavanema hinnangul mullusest isegi suurem.

Kultuuriministeeriumilt loodab vald saada tänavu 3 miljonit krooni, mille eest on kavas parandada Abja kultuurimaja välisilmet ja elektrisüsteemi.

Meelis Sõerd

● Kauplusbussi "Rännumees" omanikud (vasakult) Heiki Ilmjärv ja Viivika Voit koos meistrimehega Tallinnast, kes tegi märtsikuus korda bussi remonti vajunud külmutusseadmed. MEELIS SÖERDI foto

"RÄNNUMEEES" ON TAAS MULGIMAA TEEDEL

Märtsikuust alates sõidab Abja, Halliste ja Karksi vallas taas ringi ja pakub maarahvale toidu- ja esmatarbekaupu nüüd uued omanikud leidnud kauplusbuss "Rännumees".

Klient on kuningas

Esmaspäevast reedeni sõidetakse ringi ja pakutakse traditsioonilistes peatuskohtades Abja, Halliste ja Karksi vallas Mulgimaa maarahvale vajalikku.

"Alguses esimestel päevadel ei saanud küll hästi vedama, sest kauppuudust meil ju ei ole, kui on inimestel liikumisvõimalused olemas," on Viivika Voit avameelne. "Pakume tavalisi ja hädapärasteid asju, praegu ühtegi halba sõna pole küll kuulnud, inimestel on hea meel ikkagi, et neid teenindatakse," lisab ta.

Päevas teeb oma ostud bussist kokku vähemalt poolsada inimest, suvel rohkemgi, sest siis on lapsed maal.

"Kui on eritellimusi, võime kõike viia," väljendab Viivika Voit oma suhtumist klientidesse.

"Eile Pöögles üks ostja tahtis saada kanade jõusööta, tõime poest selle talle ära," lisab Heiki Ilmjärv. "Varem vedasime ju ise kõike. Meil olid peal suhkru- ja soolakotid, lisaks jõusööt kanadele, lehmadele, sigadele," meenutab Heiki. Nüüd on tema sõnul maal loomapidamine kokku tõmbunud.

"Karksi vallas ringi sõites täitsa imestasin, et nüüd ostetakse meilt ühe päevaga sama palju piimapakke kui varem kolme-nelja päevaga," sõnab Heiki. "Ka kassi- ja koeratoitu ostetakse hästi palju, küll krõpse, purustatud linnuluid ja muud."

Remont osutus kulukaks

"Rännumees" läks sõitu 1997. aasta suvel ja sõitis kuni eelmise aasta lõpuni. "Mina olin algusest saadik selle peal väikeste vahedega," meenutab Heiki Ilmjärv, kes koos elukaaslase

Viivika Voidiga Abja Tarbijate Ühistule ebarentaabliks muutunud bussi ära otsid ja korda tegid. "Kaalusime, mida teha, lõime plussid-miinusid kokku, elukaaslase poeg toetas ja üritame jätkata nüüd juba bussi omanikena," selgitab ta.

Bussi alusbaasiks on Mercedese isekallutaja, mis Soomes on ümber ehitatud kauplusbussiks, sisustatud külmikute, lettide ja muu vajalikkuga. 1982. aastal valminud sõiduki sai Abja Tarbijate Ühistu endale 1996. aastal.

"Nüüd enne käikuminekut sai bussi mootorile lastud teha kapitalremont, vajalikud tagavaraosad on enamjaolt otse Saksa Mercedese tehasest tulnud," kõneleb Heiki.

"Et see asi meil kõik nii kulukaks läheb, poleks me osanud uneski näha, aga pooleli ei saanud ka enam jätta – kaubad olid juba tellitud ja inimesed helistasid ja ootasid meid pikisilmi," lisab Viivika.

Märtsi keskel tuli Tallinnast tellida kohale spetsialist, et saaks kõrvaldada bussi külmutusseadme rikke.

Meeldiv töö ei ole raske

Hommiikul sõidetakse välja kella kümne paiku hommikul. Enne peab buss olema vajaliku kaubaga täidetud ja kaup kontrollitud. Seepärast tuleb Viivika Voit tööpäeva hommikul kohale juba kella seitsme paiku. Kui buss õhtul kella kuue paiku tagasi jõuab, siis algab nüüdela telgitagune töö: uute tellimuste tegemine, riulite täitmine, koristamine jne.

"Meil liigub kaup hästi kiiresti, tuleb operatiivselt ja kiirelt tegutseda," selgitab 1997. aastast kauplusbussis müüjana töötav Viivika Voit.

"Kaupapakkujad oleme ise kõik välja otsinud oma kogemustest – juulis oleksin ma tähistanud Abja Tarbijate Ühistu kolmekümnendat tööaastat. Selle aja jooksul olen ma ikka midagi selgeks saanud ja juurde õppinud," lausub ta.

"Mina olen sama inimene, töö on sama, ostjad on samad," leiab Viivika Voit oma töös kindlust andvaid pidepunkte. "Maainimene on ääretult lahke, südamlis ja tore," lisab ta veel ühe väga olulise põhjuse, miks talle töö kauplusbussis meeldib.

Perel on häid toetajaid

Viivika ja Heiki on tänulikud Abja Tarbijate Ühistu tegevdirektorile Laili Lambile selle eest, et ühistu võimaldab neil kasutada vajalikke lao- ja muud ruume. Nii on võimalik hoida kaupu õigetes tingimustes. Ka ei saaks talvel väljas põlveotsas bussile remonti teha. Remonditöö vajab ka asjatundjaid. Kapitalremondi ajal pärast omanikuvahetust olid Heikile suureks abiks Juhan Mõttus, Väino Talu, Enn Rahe ja Rein Kalm.

"Mind on toetanud vanad tuttavad ja kolleegid, kellega oleme juba nii tarbijate ühistu kui kooperatiivi ajast koos töötanud," lausub Viivika, nimetades kaupluse "Maret" juhatajat Tiiu Vetet, Abja *Konsumi* poe juhataja Merike Tasast ja Karksi-Nuia *Konsumi* asejuhatajat Kaja Annukit. "Neilt olen üksiküritajana saanud kasulikke kogemusi, mõtteid ja soovitusi."

Igakuuliselt toetavad "Rännumees" omanikke ka Abja, Halliste ja Karksi vald. Abja vald aitas neid ka stardirahaga.

"Aga muidugi, kui sa üldse midagi tahad hakata, siis asi hakkab pihta kodust ja perest," rõhutab Viivika peamist. Kui ei oleks pere toetust, siis ei oleks praegu tema sõnul ka kauplusbuss "Rännumees", mis polegi selle uutele omanikele äri, vaid elulaadiks kujunenud pereettevõtmine.

"Tuleb otsida, proovida, ega keegi kandikult midagi kätte ei too," julgustab Viivika Voit pärast pooleteisekuulist isiklikku positiivset kogemust teisingi end ettevõtluses teostama.

Meelis Sõerd

TULE 1. MAIL MÕTTETALGUTELE!

"Tule ja aita mõelda, kuidas Eesti elu paremaks muuta!" Sellise üleskutsega ootab "Teeme ära 2009" projektmeeskond kõiki inimesi 1. mail 2009 erinevatesse mõttekodadesse üle Eesti.

ABJAS peetakse mõttetalgud koolimajas. Mõeldakse üheskoos teemadel

- "Tervis, sport ja sisukas vaba aeg"
- "Ettevõtlus ja töökohad"
- "Usk endasse, usaldus ja positiivsus" ja
- "Noor kodupaika tagasi" kohaliku teemana.

Kojavanem on Triinu Menning (triinu.menning@abjag.vil.ee), tel 5635 2803), talgujuht Indrek Maripuu.

HALLISTES tulevad mõttetalgud rahvamajas. Koos mõeldakse teemadel

- "Väärtused ja kultuur"
 - "Maaelu" ja
 - "Loodusvarade kasutamine".
- Kojavanem on Laine Pedaja (lains@hot.ee, tel 5256 049), talgujuht Arno Baltin.

MÕISAKÜLAS on koolimajas avatud mõttekoda "MURAKAS", kus mõteteemadeks on

- "Ettevõtlus ja töökohad"
- "Kodu, pere ja järelkasv" ja
- "Linnaelu".

Kojavanem on Pirje Usin (pirje.usin@mail.ee, tel 5695 4134), talgujuht Tiiu Arro.

"Talguete tulemusena fikseerime kõik otsused ja mõtted ning loodame, et leiame häid lahendusi, kuidas oma kodukohas elu natukenegi paremaks ja säravamaks muuta," usub Abja mõttekoja juht Triinu Menning.

Talgetel osalemiseks sisene interneti kodulehele www.minueesti.ee.

ee. Sealt leiad lingi "Võta osa!" ning edasi "Otsi mõttekoda ja liitu" ja nii lihtne see ongi. Talgutele saab registreeruda ka, võttes üllaloodud kontaktandmete põhjal ühendust huvi pakkuva mõttekoja vanemaga.

Mõttekojad avavad ukseid kell 10. Kell 10.30 tervitavad mõttetalgulisi kojavanemad ja talgujuhid. Esimene vestlusring on kavas kella 11–12.30, teine vestlusring kella 12.30–14. Kella 14–15 tehakse kokkuvõtteid vestlusringide peamistest tulemustest.

"Möödunud aastal tegime Eestimaa puhtaks nähtavast ja katsutavast prahist. Nüüd oleks aeg muuta ehk meie kõigi sisulist poolt, mis paneks meid vahel vaatama ka elule teise nurga alt!" on kojavanem Triinu Menning lootusrikas.

Meelis Sõerd

Eakate kevadpeol etendus laulumäng

Mõisaküla kultuurimaja eakamad taidlejad tervitasid saabunud kevadet aprilli algul peoga, mil esmaesituses kanti ette vastõpitud kirev lustlik laulumäng.

Kümmekonna osatäitjaga etendus koosnes mitmest erinevast lavaketšist, mida Laila Hakkaja klaverisaatel sidus lauludega duo Senta Matsi ja Edgar Vaglaots. Sketšide ja tantsu saatteks oli kasutatud ka sobivat plaadimuusikat. Kevadist hoogu ja vallatust väljendasid laulumängus, milles läbi huumori ja satiiri pilati meie igapäevaelu kitsaskohti, ka esinejate lavakostüümid.

Laulumängu seadis kokku ja lavastas Laila Hakkaja. Lisaks omakirjutatud tekstidele kasutas ta etenduses ka teiste estraadiautorite loomingut. Lavastaja kiitis osatäitjaid naisi, kes olid nõus proovides käima nii hommikul kui õhtul.

Peoõhtut toetas Mõisaküla linn. Pärast etendust tunnustasid ja tänasid lavastajat ja osatäitjaid teeluas publiku seas sellele kaasa elanud linna kultuurikomisjoni esimees Maie-Marie Tamm ja linnapea Ervin Tamberg. Esimene neist avaldas muuseas arvamust, et laulumäng sobiks esitamiseks ka suvistel Mõisaküla kodukandipäevadel, kui publikuti kindlasti rohkem.

Tantsuks kõlasid peol kevadmeeleolus laulud klahvpillil saatel Hille ja Eino Tuulingult Kilingi-Nõmmelt.

Meelis Sõerd

● Mõisaküla kultuurimaja taidlejad tervitasid saabunud kevadet Laila Hakkaja seatud meeleoluka laulumänguga. MEELIS SÖERDI foto

Vaktsineerimine aitab emakaelavähki ennetada

Ohtlik naistehaigus emakaelavähk on ainus pahaloomuline kasvaja, millesse haigestumise riski võimaldab tänapäevane profülaktika eriti efektiivselt vähendada. Üheks tunnustamaks spetsialistiks Eestis emakaelavähi alal hinnatakse Tartu Ülikooli Kliinikumi naistekliiniku arsti-õppejõudu LEE PADRIKUT, kellega ka järgnev usutus.

Millal on üldse meditsiinialoos emakaelavähki ja selle ravi esmakordselt kirjeldatud?

"Naistehaigustest on meditsiiniramatutes juba antiikajal juttu olnud. Millal ilmus esimene põhjalikum käsitlus emakaelavähist, pole siiski teada. Läbi aegade on aga emakaelavähk põhjustanud tervisehäireid ja lühendanud eluiga mitmetel kuulsatel naistel. Näiteks suri sellesse haigusesse ka kunagine Argentiina esimene leedi Eva Peron."

Millal võeti kõnealune vaktsiin kasutusele? Kuidas on Eestis korraldatud vaktsineerimine?

"Esimene vaktsiin registreeriti Eestis 2006. aasta suvel. Üldjuhul vaktsineeritakse aga praegu omaalgaustlikult, mis tähendab, et patsiendil tuleb selle eest ise tasuda. Arvestades vaktsiini kallist hinda, pole see kulutus kahjuks paljudele jõukohane. Samas on rõõm tõdeda, et mitmedki Eesti omavalitsused on otsustanud rahastada oma piirkonnas elavate 12-aastaste tüdrukute vaktsineeri-

mist. Selliseid omavalitsusi leidub ka Mulgimaal."

Mis põhjusel eelistatakse vaktsineerimiseks just sellist vanusegruppi?

"Emakaelavähki põhjustav papilloomiviirus HPV levib ainult sugulisel teel. Papilloomiviirus on hästi levinud infektsioon ja kõige sagedamini esineb seda viirust äsja suguelu alustanud noortel. Sihtgrupp, kelle vaktsineerimist meedikud kõige tõhusamaks peavad, on suguelu veel mitte alustanud tüdrukud."

Kas vaktsineerimisega võib kaasneda tüsistusi?

"Vaktsineerimist ei pea kindlasti kartma. Papilloomiviiruse vastase vaktsiini väljatöötamisega on kaasnud väga põhjalikud uuringud ja tema ohutuse nõuded on väga kõrged. Pärast vaktsineerimist võib küll tekkida punetus ja valulikkus süstekohal, mis aga on samuti väga paljude teiste vaktsineerimiste kaastoided."

Kuivõrd võime olla optimistid selles, et tulevikus esineb Eestis emakaelavähki vähem kui praegu?

"Eestis haigestub igal aastal emakaelavähki ligi 160 naist ja sellesse haigusesse sureb aastas umbes seitsekümmend. Kui me suudaksime jõuda eesmärgini vaktsineerida kõik 12-aastased tüdrukud, võime ehk viieteistkümnenda aasta pärast täheldada märkimisväärtset langust emakaelavähki haigestumises."

Küsitlenud
Jaan Lukas

Kevad Halliste kalmistul

Halliste kalmistule oodatakse iga päev abilisi korrastustöödele.

Tehke korda ka oma lähedaste hauaplatsid, siis jõuame juba mai keskpaigaks maakonna paremini hooldatud kalmistuks.

Oluliste ajaloo- ja kultuuritegelaste platsid märgitakse sel kevadel ära in-

fothavlikestega, mida aitavad valmistada Halliste Põhikooli õpilased.

Muinsuskaitsekuu raames algavad korrastustalgud küll alles 16.mail, siis on üheks objektiks Stackelbergide kabeli kordategemine vaatamisväärsuseks. Tulge ka sellele muinsuskaitsehooldusele.

Maire ja Jaak Sala,
kalmistuhooldajad

Maastikumäng pakkus koolitööle vaheldust

Abja Gümnaasiumi tänavuses maastikumängus "Keeristorm 2009" 24. märtsil pakkusid võrustajatele konkurentsi külalisvõistkonnad Halliste Põhikoolist ja August Kitzbergi nimelisest Gümnaasiumist.

Sellel aastal oli meid tõesti õnnistatud – ilm oli väga ilus selleks, et veeta üks vahva päev metsas. Staadionil, kus toimus mängueelne rivistus ja instruerimine, sai peetud ka esimene lumesõda.

Juhiseid jagas Abja Gümnaasiumi huvijuht Triinu Menning. Pärast direktor Jüri Ojamaa innustavat kõnet suundusid võistkonnad koolimajja stardiaega ootama.

Rajal ootas meid 11 kontrollpunkti, kus pidi võistleva nii mälumängus, osavuses, kiiruses kui ka nupukuses. Rada oli väiksematel kolm, suurematel kümme kilomeetrit pikk ja kulges enamasti mööda teed. Vahemaad kontrollpunktide vahel olid küllaltki pikad. Nende vahet käies hoiti tuju üleva mõnusaids viisijuppe kõlada lastes. Meie laulsime vanu vabadussõjaaegseid laule, mis meile vägagi meeldisid.

Kõige enam põnevust pakkus punkt, kus hularõnga sisse pidi mahutama võimalikult palju õpilasi. Meie klass suutis mahutada neliteist õpilast, kuigi ühel poisil oli kummik liiga suur ja kirja läks kolmteist.

Parema tulemuse nimel olid klassid end hoolikalt ette valmistanud. Lipud, loosungid ja ühislaul olid kõikidel, osa esines koguni kostümeerituna.

Võidud võtsid seekord võrustajad. Noorematest osutus parimaks kolmas, keskmistest seitsmes klass ning vanemas grupis abiturium.

Üldiselt oli maastikumäng hästi korraldatud, kuid järgmine aasta proovime teha veelgi paremini ning kaasata sellesse üha enam uusi koole. Ehk kujuneb sellest traditsioon.

Rauno Lukka,
XI klassi õpilane

• Tänavuse Abja Gümnaasiumi maastikumängu "Keeristorm" külalises sead löi kaasa ka Halliste Põhikooli VI klassi võistkond "Karukäpad" (keskel). MEELIS SÕERDI foto

Mulgi Ukuvakk ootab kangakudumishuvilisi

Abja-Paluojaal Pärnu mnt 4 MTÜ Mulgi Ukuvakk ruumides alustab tegevust kangastelgedel kudumise kursust, kuhu on veel vabu kohta.

Maikuu algavat kursust, mis saab teoks Kohaliku Omaalgatuse Programmi toel, hakkab juhendama kogunud käsitöömeister Hilda Pidim. Osavõtuks saab registreeruda kümme kilomeetrit edasi Baikali taha taigasse, kus raudteed ehitati.

Mulgi Ukuvaka juhataja liige Eve Kuuse kõneles, et kangakudumise kursuste raames on kavas hakata ka kraasimist ja lõngakorrumist õppima – nii tavalisest lambavillast kui ka segi küüliku- ja koeravillaga. Selleks kavatses ühingu osta Hilda Pidimilt ära eelmisel aastal välismaalt tellitud kraasimasina.

Mulgi Ukuvaka ruumid bussijaama vastas Pärnu maantee 4 (sissepääs hoovipoolsest uksest) on avatud teisipäeviti kella 9–14-ni ja muul ajal kokkuleppel – helistada võib telefonidel 5191 6683 ja 436 1156. Seal toimub ka käsitööde vastuvõtt müügiks ja müümine, mida vahepeal ajutiselt tehti Abja-Paluojaal eakate päevakeskuses. Samas nõustavad käsitööhuvilisi Mulgi Ukuvaka juhataja liikmed Eve Kuuse, Hilda Pidim ja Marvi-Liina Riid.

Naistepäeva eel korraldati Mulgi Ukuvaka ruumides tore kotinäitus, kuhu oma loomingut tõid mitmed abjalastest liikmed ja nimekas näputöötajaja Maia Pullerits Mõisakülalt. Välja oli pandud mitmekesise tikandiga riidest ja heegeldatud kotte, samuti telgedel kootud kotte. Abjalane Helju Lehesmets oli näitusele toonud oma isale kuulunud uhke tikandiga tubakakotti.

Meelis Sõerd

• Ühe põnevama eksponaadina Mulgi Ukuvaka hiljutisel kotinäitusel tutvustas Eve Kuuse Helju Lehesmetsa annetatud vanaaegset rahvusliku mustriga tubakakotti. MEELIS SÕERDI foto

• 1949. aasta märtsiküüditamise 60. aastapäeval süütasid Abja vallavanem Peeter Rahnel (vasakul) ja vallavolikogu esimees Villu Võsa valla poolt küünlad ja asetasi lillekorvi küüditamisohvrite mälestuseks omaaegse Abja-Paluoja Tuletõrje Seltsi maja ette, kust küüditatute teekond algas. MEELIS SÕERDI foto

Siberi- ja Tšernobõli-aeg ei lase end unustada

Abja vallal on aastaid tavaks avaldada iga aasta märtsis eakate klubi Meelespea peoõhtul austust oma piirkonnas elavaile küüditamisohvritele ja Tšernobõli veteranidele. Nii ka tänavu, mil möödus 60 aastat 1949. aasta märtsiküüditamisest.

25. märtsil asetasi Abja vallavanem Peeter Rahnel ja vallavolikogu esimees Villu Võsa vallarahva poolt lillekorvi ja süütasid küünlad Abja-Paluoja omaaegse tuletõrje seltsimaja, praeguse Kuga poe esisele, kust 25. märtsil 1949 algas paljude abjalaste Siberi-tee.

Päev hiljem olid vallas elavad massiküüditatud ja 1986. aastal Tšernobõli tuumakatastroofi likvideerimisele aetud mehed palutud Abja kultuurimaja saali austamisõhtule. Peolauas tervitas neid klubi Meelespea president Endla Tirgo ja austas oma päevakohases kõnes Abja Vallavolikogu esimees Villu Võsa. Esinesid Kaarli rahvamaja näitering ja Meelespea kapell. Tähtsusaadustega tegi ansambel Polero.

Represseritute pika peolaua ühes otsas istusid kõrvuti juttu ajades kaks meest: Siberi-aastad üle elanud Ants Kõiva ja Tšernobõlil käinud Avo Hiiesalu. Seal kohtus nendega ka allakirjutatu, saades meestelt kuulda alljärgnevad lood nende nooruse katsumustest.

• Lapsena 1949. aastal Siberisse küüditatud Ants Kõiva (vasakul) ja 1986. aastal Tšernobõli tuumakatastroofi likvideerimisel osalenud Avo Hiiesalu tänavusel Abja valla represseritute peoõhtul. MEELIS SÕERDI foto

Ants Kõiva: "Olin 14-aastane poisike, kui Siberisse läksin. Õppisin Saaretsi koolis, elasin Karksi vallas Ärikülas Murassoo talus. Meid viidi ära viis last ilma isa-ema. Kõige vanem meist oli 17-aastane, noorim polnud veel kuuenegi. Isa oli talumaksu pärast kinni ja ema läks isale pakkima viima Tallinna, kui meid ära viidi. Oli küüditamise viimane, kolmas päev, kui ema koju tagasi tuli. Kodu ei olnudki enam midagi, kõik oli ära võetud ja varandus minema viidud. Ema läks siis külanõukogusse ja külanõukogus pandi ta viimase rongi peale. Ta ei sattunud aga Novosibirski oblastisse, kuhu meie, vaid tuhatkond kilomeetrit edasi Baikali taha taigasse, kus raudteed ehitati.

Meid taheti ka viia ema juurde, aga saime vanaema kaudu, kes elas Hallistes, saata emale kirja. Ema vastas, et ärge tulge, et siin on telkides magamine ja raudtee-ehitamine, ümberringi hundid-karud, ilma sääsevõrkudeta ei saanudki tööd teha. Ema soovitas meil üritada nõuda teda hoopis meie juurde. Kevadel ema tuligi meie juurde, aga juba sügisel ta suri 40-aastaselt, jälle olime ainult lapsed viiekesi.

Isal oli kolm aastat kinnipidamist ette nähtud ilma asumisele saatmiseta, aga ikkagi saadeti. Saime temaga viimaks Siberis ka kokku ja tulime koos sealt koju Eestisse.

Kaks esimest aastat olime Siberis ikka päris näljas. Käisime põllu peal külmunud kartuleid korjamas, mida siis raudpliidil peal küpsetasime. Neid süües hoidsime elu sees. Panime ka kartulit maha, aga ainult kaks kartulit saime päevas süüa ja vett peale rüübata.

Pärast olin ma Siberis kõva traktorist, teenisin medali. Selle eest öeldi mulle 1956. aastal, kui Siberist tulema sain, et võid kodukohta minna, aga varandust ei tohi nõuda. Teised ei saanudki kodukohta.

Tulime oma kodutallu, aga seal oli neli perekonda sees. Üks ütles, et näe, saatsime Siberisse, aga nüüd tuleb võtta meil elukohta ära. Vot, kuidas öeldi! Öde ütles siis, et lähme minema hullumajast, siin ei ole midagi teha meil.

Kõik viis last tulime Siberist tagasi, nüüd on üks öde surnud, neljakesi veel elame."

Avo Hiiesalu: "Meil Abja autobaasis oli ühel mehel tervis kehva ja mina läksin teda välja vahetama. Autobasis oli sõjakomissariaadi töötaja, mind viidi komissariaati, sealt anti mulle dokumendid, rongipilet ja marsruut kätte ja kästi mul endal Riia kaudu Tšernobõli kohale sõita. Öeldi, et kui kohale ei sõida, lähed kaheks aastaks vangi. Valgevenes läksin kohalikku sõja-

komissariaati, et mind kohale viidaks, aga seal nemad kartsid seda kohta, mis jäi kiiritustsoon. Mind juhutati bussijaama, kust buss viis mind Boroviitši küllasse. Kuu aja pärast loeti sealne tsoon aga liiga kiiritusohhtlikuks ja mind viidi edasi Ukrainasse.

Ukrainast said 17. novembril esimesed mehed juba koju tagasi.

Põhiline töö oli mul viia hommikul mehed külladesse või linna, mida oli vaja puhastada. Seal võeti siis autolt pingid maha ja laaditi maapinnalt kooritud pesemisjäätmetega saastunud muld ja kraam peale, mille viisin hauakambriisse, kus need maha maeti.

Pripjatis majadesse meid sisse ei lubatud minna. Korjasime vaid majade rõdudelt kõik kiiritustolmu saanud esemed ära. Need pesti ja maeti samuti hauakambriisse, milleks olid männimetsa alla buldoosritega liiva sisse lükatud augud.

Juuni algul saabusin Tšernobõli ja novembris sain koju tagasi – nädal jäi puudu poolest aastast. Tagasitulekul tekkis vanadel olijatel, kes olid juba kuus kuud ära olnud, polgukomandöri tüli. Poistel oli juba närv must, et tehke mis tahate, pistke või kinni, lõpuks lastigi nad eelisjärjekorras tulema. Minult võeti ka sõjaväepilet ära, kirjutati kuupäev sisse ja öeldi, et mine ise omal käel koju, kuidas tahad. Tulin Kaliningradi oblasti, Riia ja Pärnu kaudu.

Tervisel siiani nagu midagi õige hullu viga mul ei olnudki. Mul oli juba enne Tšernobõli autojuhiametit pidades radikulit vasakul käel ja kaelal, neid kiiritadasaamine küll ägestas – vasak käsi ei paindu enam nii hästi ja annab valutades tunda. Aga just nüüd, 10. märtsil tehti mulle Tartus lõualuuperatsioon, sest seal oli tekkinud juba kasvajamoodustis. Hambad võeti ära ühelt alumiselt lõualuupoolt, lõualuust endast lõigati ka pool ära. Praegu käib järeldravi.

Kui Tartus käisin kiiritust mõõtmast, siis öeldi, et kiirgus on nagu väetis, et kui sul mingi haigus tuleb, siis see soodustab haiguse kulgu. Kui Tšernobõlil hauakambriisse mulda vedasin, viis jääda mõni kiirguseosake kopsu, mis nüüd nii toimibki. Suutsu- ja viinames ma pole, võib-olla see on ka hoidnud, et ma siiani vastu pidanud olen – homme (27. märtsil – M. S.) saan just 55-aastaseks.

Kaks aastat kuni viimase ajani olin veel kruusaveoauto peal tööl, aga nüüd sai töö otsa ja praegu olen kodune. Hobikorras tegelen vabal ajal vanematekodus Uue-Karistes mesindusega ja aitan oma eakaid vanemaid. Põhiliselt olen seal, kus tööd saab ja oomaja ka pakutakse. Abja valla sotsiaaltöötaja Mari Saarela kutsus mind koos teiste Tšernobõli veteranidega juba kolm aastat tagasi represseritute õhtule. Eelmisel aastal jäi mul lumetuisu tõttu kahjuks siin käimata, ehkki tahtsin tulla. On hea, et Abja vald meid nii meeles peab, see teeb tuju paremaks."

Vahendanud
Meelis Sõerd

● Eesti noored (esireas paremal grupi liider Siim Riid, taga keskel Tuuli Jõesaar) Türgimaal Anamuri lähistel ühe äsja istutatud männitaimede juures. ERAKOGU foto

Mulgi noored osalesid noorsoolaagris Türgis

Rahvusvahelise noorsoovahetusprojekti raames veetud märtsi lõpus tegusa ja huvitava nädala Türgimaal Abja Maaturismi Infopunkti juhataja Tuuli Jõesaar ja MTÜ Ojapera külaseltsi liige Siim Riid.

Keskmes kliimasoojenemine

Tuuli ja Siim esindasid Türgis Vahemere-äärses Anamuri linnas kaheksaliikmelise Eesti grupi koosseisus Mulgimaad, osaledes 21.–28. märtsini väldanud rahvusvahelises noorsoovahetusprojekti eestikeelse nimetusega "Kõik on loodusliku ja tervisliku elu heaks".

Projekti üks põhitemasid oli globaalne soojenemine. Kõigi viie projekti osalenud riigi – Eesti, Poola, Bulgaaria, Rumeenia ja Türgi – noored kõnelesid, kuidas on globaalne kliimasoojenemine mõjutanud elu nende maal.

Mullust edukat "Teeme ära!" kampaaniat ja autovaba nädala ideed tutvustanud eestlaste esinemine oli eriline selle poolest, et grupitöö vormis kaasati keskkonnateemalisse rollimängu ka kõik teised osalenud rühmad. Iga rühm pidi väljendama oma suhtumist keskkonnahoidu ja rääkima, mida nad on ära teinud ja kavatsesid veel teha keskkonnaseisundi parandamiseks.

Igal päev lõppes kultuuriõhtuga, mil osalevad noored said tutvustada oma kodumaad ja selle kombeid ning pakkuda rahvustoite. "Eesti kultuuriõhtul tutvustati meie kaunist loodust, pakuti verivorsti ja tantsiti kaerajaan. Humoorikal viisil demonstreerisime, kuidas reageerib eestlane siis, kui ta on õnnelik, kurb või tavaolekus," meenutas Tuuli Jõesaar.

Türgi õhtul esinesid kohalikud rahvatantsijad rahvamuusikaorkestri saatel. Kui muidu pakuti Türgimaal võrtsikat oasuppi ja muid taimetoite, siis sel õhtul sai maitsta ka rahvuslikku lihatoitu *kebabi*.

Töö ja puhkus käsikäes

Kõigi gruppide noored käisid Anamuris ka mereranda koristamas ning koos kohaliku metsandustöötajaga metsa istutamas.

"Meie istutasime Eestist kaasa võetud pisikesi männitaimi, teistel gruppidel olid kaasas kodumaalt kaasa võetud seemned. Pärast seda suundusime mäejalamile,

kus oli eelmisel suvel põlenud ning kuhu oli istutatud loorbereid ja männitaimi," kõneles Tuuli.

Elupaik Anamuris asus mere ääres. Noorte hommikud algasid ergutusmängudega. Kaks päeva nauditult laagris päikest, ülejäänud päevadel sadas vihma ja paar ööd oli äikesetorm.

"Kohalikud käisid ringi, paksud joped seljas, nende jaoks oli varakevad, aga eestlased ja poolakad käisid ujumas, ehkki vesi kõige soojem polnud ja lained olid vägevad," naeris Tuuli.

Aega jäi tutvuda ka mägedest ümbritsetud Anamuri vanalinnaga, kus kevad-talvisel turistidevaesel ajal kohalike elu käiski. All mereäärsel ribal paiknevad kasvuhooned, milles kasvatatakse maitsvaid väikesi sõrmpikkusi banaane. Puude otsast võis ise korjata apelsine ja sidruneid.

Mäeküljele ehitatud vanalinnas võis näha Rooma-aegse akvedukti jälge ja hulka pisikesi veehoidlaid. Seal vaadati Rooma-aegset hästi säilinud kindlust, mille keskele türklased olid ehitanud mošee.

Teist korda Türgis

Tuuli Jõesaarel ja lisaks veel kolmel Eesti grupi liikmel oli seekordne Türgi-reis juba teine. Möödunud aasta oktoobris osutus ta gruppi valitaks liikumise "Euroopa noored" korraldatud konkursi kaudu. Siis õpetas ta nädalase käsitööalase rahvusvahelise noorsoovahetuse projekti raames Kesk-Türgis Kirshehri linnas mitme teise Euroopa riigi noortele Eesti rahvusliku kölapaala punumist ja ökoloogiliselt teadliku käitumise populariseerimiseks kilekottide heegeldamist. Lisaks käidi huvitavatel ekskursioonidel, ka Kapadookias, mis võlus tuftist maastikuvormidega.

Seekordse projektilaagri tegevust Türgis kajastas nii kohalik kui ka Türgi üleriigiline ajaleht, kusjuures enamus pilte oli eestlastest. Lõpuks sai iga projektis osalenu ka tunnustuse.

Kuna sarnaste noorsoovahetusprojektide puhul tasutaakse 70 protsenti reisikuludest, on need Tuuli hinnangul just noortel heaks võimaluseks teiste Euroopa noortega integreeruda ja neile ka oma rahvuskultuuri tutvustada.

Meelis Sõerd

KODUKANDIS

Kevad murdis kooliellu

Kevad murdis Mõisaküla kooliellu sisse stiilsemate tüdrukute valimisega.

Tütarlapsed olid vaeva näinud ja pakkusid silmailu oma vallatute soengute, kevadise meigi ja aksessuaaririkka riietusega. Vahetunni ajal astusid tüdrukud üles mannekeenirolli. Poiste ja teiste koolipere liikmete hinnangul olid kolm stiilsemat Kristina Saks, Eliise Seepter ja Helis Lehtsaar.

6. märtsil külastasid kooli Viljandi kodutute loomade varjupaiga töötajad Kati Kriiva, Siiri Mängli ja vabatahtlik Khiem, kaasas rõõmsameelne kutsikas Anu. Õpilastele selgitati, milline on vastutustundlik loomaomanik, kuidas oma lemmiku eest hoolt kanda ning mismoodi käituda metslooma ja lemmikloomaga. Õpilased tegid ka testi oma teadmiste kohta loomadest.

Teisel poolaastal on koolis igal kuul kavas klassidevaheline viktoriin. Märtsis olid teemadeks "Eesti rahvakalender" ja "Minu emakeel – eesti keel". Võitjateks tulid 6. ja 8. klassi õpilased. Aprillikuus on teemadeks "Meedia" ja "Tervishoid". Viktoriine korraldab põhiliselt ajalooõpetaja Maile Kreevs koostöös huvijuhi Anne Saare ja aineõpetajatega.

Emakeelepäeva puhul rääkis direktor Maire Raieste 13. märtsil koolis meie keele hoidmise vajadusest, tuues muuhulgas näiteid eesti keeles välja valitud kaunistate lausete kohta. Lapsed lugesid luulet ja esitasid laule õpetajate Luule Sultsi, Anne Mägi ja Anne Saare juhendamisel.

26. märtsil laste ja lastevanemate teisel ühisõhtul, mis korraldati kooli, lasteaia, linna sotsiaal- ja noorsootöötaja ning hoolekogu liikmete koostöös, oli külas MTÜ Viljandimaa nõustamis- ja õpiabikeskuse Vasem-Parem logopeed-eripedagoog Merike Kuivits. Ta rääkis lapsevanematele sellest, kuidas aidata oma last. Kooli raamatukogus oli avatud teemakohane näitus. Meeleolu löid kooli laululapsed ja luuletuste lugejad.

Sel ajal, kui vanemad tegelesid tõsiste pedagoogiliste probleemidega, valmistasid lapsed õpetaja Tiia Tõntsu juhendamisel vahvaid kevadisi punutisi ja taieid ning väiksemad said mängida. Emade üllatus oli suur, kui lapsed ulatasid koos kallitusega neile omatehtud kingituse. Kosutuseks kulusid marjaks ära kuum tee ja küpsised, mida pakkusid sotsiaaltöötaja Marina Raid ja lasteaia juhataja Pirje Usin.

Jüripäeval toimub traditsiooniline teatejooks koos lõksetegemise ja jüripäevakommete tutvustamisega. Teatevõistluse hingeks on olnud läbi aastate kooli kehalise kasvatuse õpetaja Enn Raieste.

Anne Saar

● Mõisaküla Koolis korraldatavatel laste ja lastevanemate ühisõhtutel saavad lapsed täiskasvanute juhendamisel meisterdada, mängida ja liikuda. MEELIS SÕERDI foto

KEVADVAHEAEG NOORTETOAS PAKKUS PÕNEVAT LOOMISRÕÖMU

Märtsikuulisel koolivaheajal pakkus Abja noortetuba õpilastele mitmesugust meelepärast tegevust, kus tähtsal kohal oli ka loomISRÕÖMU.

VAHEAEG ALGAS koolinoortel Kamara noortetoas osasaamisega *Kinobussi* programmist. Lapsed, keda lisaks Abjale ja Kamarale oli ka Mõisakülalt, said *Kinobussi* spetsialistide juhendamisel teha grupitöö vormis lühimultifilme. Lisaks valmis ühel grupil mängufilmi žanris õudusfilmiklipp pealkirjaga "Mask". Kõik valminud filmid on seatud üles Abja noortetuba kodulehele (asub Abja valla kodulehel www.abja.ee), kust huvilistel on neid võimalik praegugi vaadata. Lisaks näidati noortetoas mängufilmi "Detsembrikuumus", mida vaatamas oli ka täisealisi külaelanikke.

Kamara raamatukogu juhataja Eve Raska kostitas kõiki maitstva mulgi pudruga. Abja ja Kamara noortetuba ning Kamara raamatukogu tegutsesid seekord ühiselt.

TEISE SUUREMA ETTEVÕTMISENA koolivaheajal sai noortetuba ja Abja maaturismi infopunkti juhataja Tuuli Jõesaar koostöös teoks küllasõit Lilli loodusmaja rahvale ja sellele järgnenud matk Teringi rappa. Mitmekesises ja põnevas väljapanekuga loodusmaja tutvustas lastele selle perenaine Ly Laanemets, andes neile lisaks lahendamiseks harivaid loodusteemalisi ülesandeid.

Matka Teringi rappa juhtis Tuuli Jõesaar. Retkel piki lume all olnud laudteed pakkusid äraarvamisevõimalust põdra-, rebase- jt loomade jäljed. Elevust tekitas korraldajalt rajalt eksimine ühel järsul käänakul. Pärast parajalt väsitavat teekonda kosutati end laagripätsil püstpalkidest küpsetusköökis grillvorstikestega.

POISTELE PAKKUS VAHEAJAL PÕNEVUST võitlus Larp-rollimängu raames omavalmistatud relvade – mõõkade, odade ja kirvestega noortetuba hoovis. Puitmaterjali, teipi jm kasutades tehti relvad noortetoas valmis juba enne vaheaega. Oma vana arsenalit tõi kaasa ka rollimängu juhendaja koolipoiss Artur Rõigas.

Emakeelepäeva tähistati noortetoas etteütlusega ja lauamängu "Eesti mälumäng" mängides. Tegevust jätkus ka käsitöö- ja meisterdamishuvilistele. Päevakeskuse ruumes peeti Martin Linderi juhendamisel maha igakuine kabeturniir.

Pärast vaheaega kujunes meeleolulaks ettevõtmiseks värvikate kevadpühakartide valmistamine ja munadepühäl puumunade värvimine. Erinevat tegevust pakub noortetuba pea iga päev – mida ja millal, on täpsemalt kirjas kodulehel.

Eveli Allik

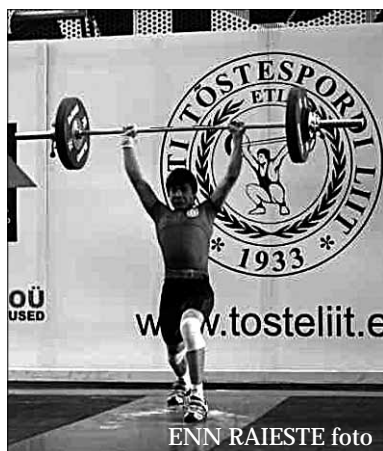
● *Kinobussi* tuuril Kamarale pakkus lastele küllaga põnevust ja nalja süzee väljamõtlemine lühioodufilmile, mida saab vaadata Abja noortetuba koduleheküljelt. EVELI ALLIKU foto

Tõstmine

Paides märtsikuus toimunud Eesti 88. tõstmestriivõistlustel saavutas kehakaalus kuni 62 kg Mõisaküla Kooli õpilane **Indrek Jürise** pronksiväärilise tulemuse nii rebimises (68 kg), tõukamises (85 kg) kui ka kahe tõsteviisi kogusummas (153 kg).

Eesti juunioride meistriivõistlustel aprillis Rakveres võitis **Indrek Jürise** kehakaalus kuni 62 kg meistritiitli kogusummaga 150 kg. Kehakaalus kuni 77 kg oli **Reivo Keng** kogusummaga 175 kg kaheksas. **Enn Raie**

• **Mõisaküla Kooli õpilane Indrek Jürise** teenis Eesti 88. tõstmestriivõistlustel Paides kehakaalus kuni 62 kg kolm pronksmedalit.

ABJA KULTUURIMAJAS

• 21.–22. IV kella 10–17 Läti pehme mööbli müük • 23. IV kell 17.30 kinofilm "Koerte hotell" • 25. IV kell 19 Vana Baskini teatri etendus "Maksuamet". Pääsmeid jagub! • 28. IV kell 20 kinofilm "Disko ja Tuumasõda" • 30. IV kell 18 eakate klubi **Meeslepea peoõhtu**. Külal on akordionistide ansambel • 10. V kell 11 emadepäevakaktus • 24. V kell 12 Abja Muusikakooli lõpuaktus • 28. V kell 18 eakate klubi **Meeslepea peoõhtu** • 29.–31. viiendal laste kevadpäeval. Teavet vaata lisaks infotahvlielt Abja kultuurimajas, keskpargis ja kodulehel www.abjakultuurimaja.ee.

HALLISTE RAHVAMAJAS

• 24. IV kell 19 Halliste valla seltside, seltsingute ja MTÜ-de kevadpidu. Tantsuks ansambel. Esinemised, etteasted ja üllatused. Osavõtuks registreerimine tel 436 3103 või 525 6049 • 27. IV kell 11 avatakse kohalike meistrite käsitööde näitusmüük • 10. V kell 12 emadepäevakontsert. Esinevad rahvamaja ja pühapäevakooli lapsed. Info tel 525 6049.

KAARLI RAHVAMAJAS

• 18. IV kell 21 tantsuõhtu Lii Käitmanniga. Vaheaegsid sisustab üllatusesineja. Pileti hind 80 krooni • 9. V kell 14 emadepäevakontsert koos Oisu lasteaiaga • 16. V kell 20 taidlejad hooaja lõppüritus. Näiteringilt *Naeratus* etendus "Heldur". Info tel 5347 1393.

MÕISAKÜLA MUUSEUMIS

• Kuni 30. IV avatud kevadine käsitöönäitus "Elu rõõm". Info tel 5850 0561.

UUE-KARISTE RAHVAMAJAS

• 25. IV kella 11–16 kohaliku käsitööringi korraldatav **õppepäev "Rõõm elust ja ilust läbi nobedate näppude"**. Kavast õpitoad, loeng, käsitööde näitus ja müük. Info tel 5344 8905.

TARTUS Lossi tn 38 (vana anatoomikum Toomemäel) asuvas TÜ Lõuna-Eesti keele- ja kultuuriuuringute keskuses avati 15. IV näitus **parematest fotodest**, mis valmisid 12.–14. IX 2008 Abjas ja Penujas toimunud fotofestivalil "Mulgimaa 2008". Kõik huvilised on oodatud! Lisainfo tel 737 5422 (Triin Iva) või triin.iva@ut.ee.

Tellige "Lõuna-Mulgimaa"!

Jätkub Abja ja Halliste valla ning Mõisaküla linna elu kajastava ajalehe "Lõuna-Mulgimaa" tellimuste vastuvõtt 2009. aastaks.

Seoses AS Eesti Posti müügitöö ümberkorraldamise tõttu alates märtsikuust ajaleht "Lõuna-Mulgimaa" postkontorite müügiletides enam müügil pole. Selle võrra pakume lehte ostjatele rohkem Mulgimaa kauplustes.

Kõige kindlamini saab lehe koju kätte tellija – oma postkastist peagi pärast ilmumist!

"Lõuna-Mulgimaa" tellimusi (indeks 00927) võtavad vastu kõik Eesti postkontorid. Tellida saab lehte korraga aasta lõpuni või soovitud arvüks kuudeks, sh jooksva kuu lehte kuni 10. kuupäevani.

Leht ilmub kord kuus (välja arvatud juuli) ehk 11 numbrit aastas. Lehekesemlar maksab 4 krooni. Lehe tellimishind kolmeks kuuks on seega 12 krooni, kuueks kuuks 24 krooni jne.

Pdf-failina on "Lõuna-Mulgimaa" loetav ka internetis kohalike ajalehtede nimistust, samuti Abja ja Halliste valla ning Mõisaküla linna kodulehekülgedelt www.abja.ee, www.halliste.ee ja www.moisakyla.ee.

Meelis Sõerd, toimetaja

ÖNNITLEMES KEVADISI EAKAID HÄLLILAPSI!

ALIDE TAMMOJA	88	ILME SAMÕKINA	70
ALIIDE PETERMANN	87	Abja Vallavalitsus	
HELMU KURNAU	86	EDUARD ADRAD	88
MIHHAIL KOVALJOV	86	HILJA KUNINGAS	87
HEINO BAUMANN	86	SILVIA SALMISTO	81
MAIMU PÄÄSUKE	86	VAIKI GAILIT	80
HELJU KALAM	84	SALME-HELENE	
LAIN PÄRN	84	HÄMARMETS	80
ELVI RAUD	81	OLEV KALDMA	75
LEIDA RÕIGAS	80	VALVE KÄÄRA	75
EHA TATS	80	Halliste Vallavalitsus	
ELGA LEPPIK	75	MAIE LEIMANN	70
ASTA MIKK	75	VELTA-SILVIJA JÄRV	81
MEINHARD LINA	75	META LUIE	85
HELGA PRODEN	75	EDGAR NÄRIPÄ	89
ALLI SÄÄSK	70	Mõisaküla Linnavalitsus	
AAVO VEIKESAAR	70		

ÖNNITLEMES LAPSE SÜNNI PUHUL!

ESTRA ja RIHO PAKKONEN – 22. märtsil sündis poeg TAYLER. KRISTINA TŠERNIŠEVA ja PRIIT PINSEL – 23. märtsil sündis poeg LAURI. DEIVIKA LUSTE ja RAUL VARIK – 31. märtsil sündis poeg RAIMO. Abja Vallavalitsus

MARGE MARIK ja ARVO ALLIK – 13. märtsil sündis tütar PILLE. JANNE EINULA ja TAIVO NÖMM – 2. aprillil sündis poeg REIGO. Halliste Vallavalitsus

Abilaegas avas e-nõustamise

Puuetega inimeste sotsiaalnõustamise liin Abilaegas on infoallikas, mis pakub lahendust ligi tuhandele küsimusele ning aitab inimestes leida enesekindlust oma soovides ja õiguste kaitses.

Abilaeka telefonil 6 088 860 saab oma küsimustele vastuseid iga tööpäeva hommikul kella 9–12. Alates märtsist saab Abilaekale küsimusi esitada ööpäevaringselt ka e-posti aadressil abilaegas@laegas.ee.

2007. aastal käivitunud Abilaeka näol on tegu eelkõige puuetega inimestele ja nende lähedastele igapäevaselt vajaliku tugiteenusega, kus antakse helistajatele praktilist nõu puude astmete ja rehabilitatsiooniga seonduvast, puude iseärasustest, erinevate toetuste taotlemisest, abivahenditest, tööhõivest, hariduse omandamisest, puuetega inimestega tegelevatest organisatsioonidest, rehabilitatsiooniasutustest ja paljust muust ning seetõttu ei konkureeri ta teiste nõuande- ja usaldustelefonidega.

Et nõustamisliin on avatud vaid kolm tundi päevas, kuid abivajajal võib tekkida soov oma küsimus esitada näiteks südaööl, käivitus märtsikuust ka e-nõustamine.

Saates oma küsimused Abilaekale elektronkirjaga aadressile abilaegas@laegas.ee, saate vastuse hiljemalt järgmisel tööpäeval. Lähtulevikus on plaanis e-nõustamise teenust ka veebipõhiselt laiendada. Abilaeka nõuandetelefon 6 088 860 on avatud esmaspäevast reedeni kella 9–12.

HAUAKIVID,
nimetahvlid.
Soodsaimad hinnad
Viljandimaal!
Pargi t. 3, Viljandi
(endine autobas).
Tel. 433 1126.
www.graniidimeister.ee

MÄLESTAME

ÜLO SEPPUR

26. VI 1933 – 18. III 2009

ELMAR KALAMEES

24. IV 1925 – 28. III 2009

LEHTE METS

18. IV 1926 – 9. IV 2009

Abja Vallavalitsus

JELENA MILJUKOVA

27. IX 1927 – 19. III 2009

Halliste Vallavalitsus

LINDA KUUSK

19. X 1930 – 26. II 2009

ANTS KARPA

4. XII 1934 – 23. III 2009

Mõisaküla Linnavalitsus

Aitame kortermaju küttesüsteemi uuendamisel

Kõrged küttearved? Maja erinevad püstakud, radiaatorid ja sektorid soojenevad erinevalt? Korduvalt lekkinud küttesüsteemis? Kui vastus neile küsimustele on jah, siis peaks mõtlema küttesüsteemi uuendamise peale.

VRT Baltic OÜ omab selles vallas töökogemust ja pakub oma abi tööde tegemisel, sest korrusmajadele teatud energiasäästid näitavad, et kõige kiirema tasuvusega uuendusinvesteering kortermajades on küttesüsteemi renoveerimine. Panustatud investeeringud tasuvad end ära 5–10 aastaga, andes energiasäästu 15–20%.

Küttesüsteemi renoveerimist tuleks alustada soojussõlmest, sest see tagab hoones alati sobiva sisetemperatuuri.

ri. Automaatika reageerib välistemperatuuri muutustele küttegaafiku alusel kiiresti ja reguleerib vastavalt sellele hoone küttesüsteemi mineva vee temperatuuri. Üle- ja alakütmine on välistatud. Tarbija saab ise valida sobiva temperatuuri ning kasutada temperatuurilandusi ööpäeva ja nädala lõikes.

Kogu süsteemi ja soojussõlme uuendamine võib meie kogemuste põhjal anda kokkuhoidu kuni 47%.

Kui ühel või ka mitmel korteriühisel tekkis huvi ja soov rohkem teada saada, oleme valmis kohale tulema, pikemalt rääkima ja teie küsimustele vastama. Vaadake lisainfo ka kodulehel www.vrtbaltic.ee.

Meiega saate ühendust võtta tel 670 3870, mob 5346 8025 ja info@vrtbaltic.ee.

Taavi Lust,
VRT Baltic OÜ

Tihemetsas tuleb rohevahetuspäev

23. mail kell 9 korraldatakse Tihemetsa alevikus rohevahetuspäev. Vahetusplats (vihma korral varjutakse söökla ruumidesse) on koolimaja kõrval asuv parkla.

Rohevahetuspäeval vahetatakse omavahel või antakse ära oma aia

või kodu ilu- ja tarbeteami, pistikuid, seemneid, sibulaid või juurikaid.

Rohevahetus on tasuta, osalejad võivad kaasavõetud taimi, paljudusmaterjali ning muud aiatarbeid ainult vahetada või ära anda, mitte müüa.

Kuidas vahetusele taimi, seemneid, pistikuid, sibulaid-juurikaid ja aiatarbeidki tuua, seda õpetatakse veebilehel <http://aiaklubi.ee>.

Swedbank

Pangabuss

Kõik oma rahaasjad saate korda ajada pangabussis!

Mõisaküla linnavalitsuse juures peatub pangabuss üle nädala kolmapäeviti kell 14.15–15.15

(22. aprill, 6. ja 20. mai, 3. ja 17. juuni, 1., 15. ja 29. juuli, 12. ja 26. august, 9. ja 23. september, 7. ja 21. oktoober, 4. ja 18. november, 2., 16. ja 30. detsember)

Bussis saate:

- tellida ja kätte pangakaardi
- makseautomaadist oma kontole sularaha kanda ja välja võtta
- teha arvuti abil makseid
- sõlmida hoiuseid ja erinevaid lepinguid

Pangabussi sõiduplaan internetis: www.swedbank.ee
Küsi lisa 6 310 310

Kas meie kodud on ohutud?

Suurem osa surmaga lõppevatest tulekahjudest leiab aset eluruumides. Ometi on kodus toimuv ja sealne olukord sõltuv meist endast. Ei ole vaja suuri investeeringuid või eriteadmisi, et tuleõnnetust ära hoida.

Enim tulekahjusid Viljandimaal põhjustasid mullu hooletus lahtise tule kasutamisel ja rikked elektriseadmetes või -juhtmetes. Talvel on tulekahju sagedased põhjused hoolamata ja katkised kütteseadmed.

Ligi pooled tulesurmast põhjustab hooletu suitsetamine. Selleks, et suits teid ei tapaks

- ära suitseta voodis ja diivanil lamades
- kustuta alati sigaret korralikult ära

- tuhatoosi tühjendades kontrolli, et selles ei oleks hõõguvaid suitsuotsi, mis võiksid põlema süüdata prügi-kasti.

Tuleohtu vähendamiseks kodus

- hooldite, et kütteseadmed, korstna- ja ahjulõõrid oleksid terved, puhastatud ning vähemalt kord aastas kontrollitud;
- välid elektrijuhtmete ja pistikute ülekoormamist, samuti kontrolli nende korrasolekut ning veendu, et neil ei oleks põletusjälgi. Asenda kulunud juhtmed, pistikupesad ja lülitid. Lülita välja elektriseadmed, mida sa parasjagu ei kasuta;
- hoia küünlad ohutus kauguses kardinastest ja teistest kergesti süttivatest materjalidest;

Alates 1. juulist 2009 on igas elamus või korteris kohustuslik vähemalt üks suitsuandur. Igas kodus peaksid käepärast olema ka esmased tulekustutusvahendid: pulbertulekustuti või kustutustekk.

Sinu kodu turvalisus on sinu enda kätes!

- paigalda koju suitsuandur! Andur annab häire põlengu algjärgus, mil pääsemine ja tule kustutamine on veel inimesele jõukohane. Seade tuleb paigaldada magamistuba ja elutuba ühendavasse koridori, soovitatavalt ka magamistuppa. Suitsuanduri töökorras olekut kontrolli regulaarselt testimisnupu abil.

Eda Mõim,
Lõuna-Eesti Päästkeskus

Kolme omavalitsuse infoleht ilmub kord kuus. Toimetaja Meelis Sõerd (Sarja tee 18, Veskimäe k 69404 Abja-Paluoja Postkontor, tel Abja vallamajas 435 4792, kodus 436 0030, EMT 5395 7842, e-mail: meelis@abja.ee).